

Vlaanderen

is onderwijs & vorming

Vlaamse CLIL-studiedag (online)

2021-03-11 – vaksessie geschiedenis

Jan De Waele & Kristine Impens

CLIL-begeleiders KathOndVla

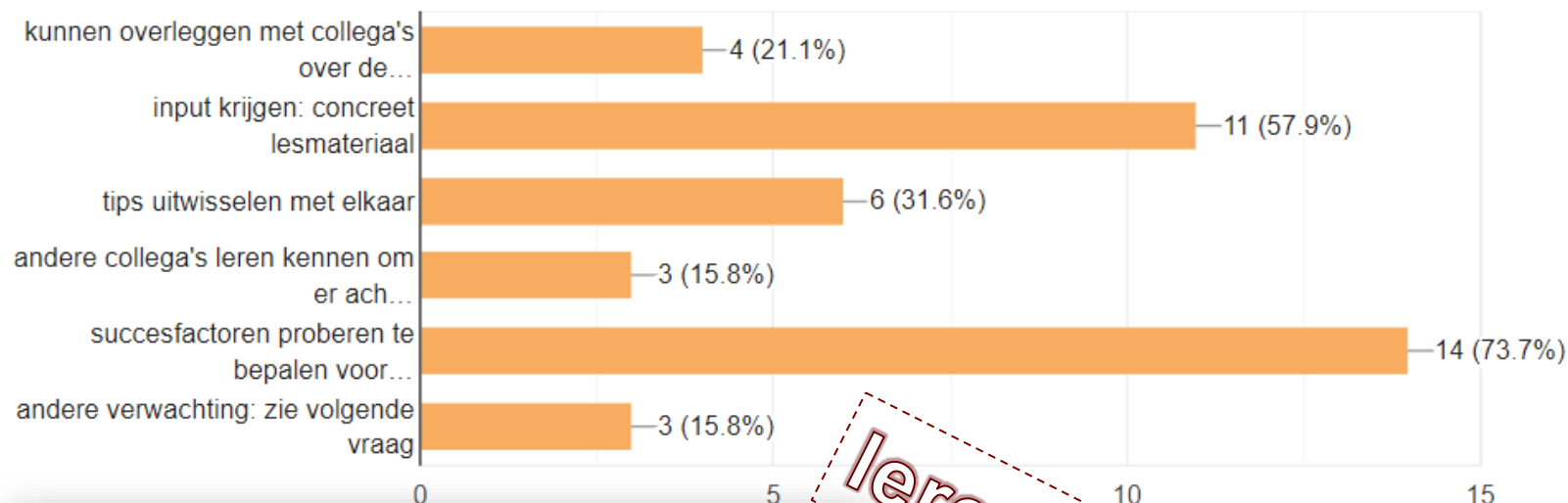
duiding en enkele (persoonlijke)
overwegingen zo weergegeven

doelen voor vandaag

1 a Welke zijn je TWEE BELANGRIJKSTE verwachtingen voor de vaksessie CLIL-geschiedenis (Frans, evt. Engels). Kruis er twee aan ajb.

19 responses

1 succesfactoren proberen te bepalen voor...

2 input krijgen: concreet lesmateriaal

3 tips uitwisselen met elkaar

leren van & aan elkaar ²

inhoud

1. korte presentatie lesmateriaal
2. analyse lesmateriaal
3. *mise en commun* – uitwisseling
4. op zoek naar succesfactoren
5. *mise en commun* - uitwisseling
6. ter afronding

1 korte presentatie lesmateriaal

Terechte bedenking vooraf (cf. Google Forms)

Trouwens wat ziet u aan als HET vb voor DE geslaagde les? Er is niet steeds DE perfecte les.

Met lesmateriaal moet men tevens ook voorzichtig zijn, ik ben niet steeds ervan overtuigd dat alles wat men vindt tevens perfect bruikbaar is, een handboek in het algemeen is ook niet per definitie perfect voor elke lln.

Wat is beter in een ASO: storia, memoria, Janus ... zoveel boeken op de markt voor geschiedenis.

En toch is in principe geen enkel perfect

Dit onderschijf
ik helemaal

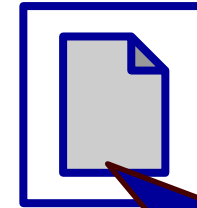
1 korte presentatie lesmateriaal

1. Jeroen Schouppe

2. (Jan De Waele) materiaal van

- ❑ Hanne Poissonnier (3x, Engels)
- ❑ Audrey Goesaert (1x, Frans)
- ❑ Adelwijn Meirhaeghe (1x, Frans)
- ❑ **esthetica** Elisabeth Schouller (1x, Frans)

link naar
lesmateriaal

uitdrukkelijke en gemeende dank
aan al deze collega's !!!

2 analyse lesmateriaal

- 1 per vier
- 2 17 minuten
- 3 opdracht, vraag: 1 analyse lesmateriaal
 - neem eerst het materiaal door voor jouw *room*
 - bespreek het samen
 - ga op zoek naar de sterke punten, vooral vanuit CLIL-standpunt
 - zoek evt 1 of 2 suggesties
 - synthetiseer aan de hand van de padlet
- 5 *mise en commun*: **padlet** – **gemeenschappelijk**
 - ➔ vermijd overlappingen met wat er al staat
 - ➔ je kunt wel andere posts *liken* ... 1
 - ➔ ... of van commentaar, aanvullingen voorzien

3 *mise en commun* - uitwisseling

CLIL-studiedag - vaksessie geschiedenis

Opdracht lesmateriaal

(CLIL)-troeven van het lesmateriaal

Heel activerend (leerlingen aanzetten om in CLIL-taal te communiceren en elkaar te helpen)

Heel visueel en gestructureerd:
Beginnen met historische vraag

Key-words in het vet en er wordt een woordenlijst voorzien (wordt ook nog eens aangegeven in tekst)

neandertalers

opbouw les in moeilijkheidsgraad
doelen bij begin van de les
verschillende werkvormen
verschillende bronsoorten
inhoudelijk bijleren + kritisch denken
lay-out

(CLIL)-troeven van het lesmateriaal (2)

Heel visueel en gestructureerd

 Opmerking toevoegen

Hier en daar aandacht voor grammatica

prima analyse
(en criteria)

Eventuele suggesties

Duidelijke situering, duidelijke vraagstelling en reflectie (wat te kennen?)

 Opmerking toevoegen

Gevarieerd bronnenmateriaal / werkvormen

 Opmerking toevoegen

vertaling niet in de tekst noteren. Tip: verwijzing (eventueel voetnoot) naar een lijst bij de les

4 op zoek naar succesfactoren

zoom
BREAKOUT ROOMS

- 1 per twee
- 2 11 minuten
- 3 opdracht, vraag: 2 Welke tips kun je meegeven om van CLIL een succesverhaal te maken?
 - ➔ Welke zijn de *do's*
 - algemeen?
 - i.v.m. de aanpak in de les?
 - de vakinhoud?
 - de taal?
 - ➔ Wat voorkom/vermijd je beter? Welke zijn de mogelijke valkuilen?
- 5 *mise en commun*: **padlet**
(geen overlappingsen ajb, liken en aanvullen kan wel)

CLIL-studiedag - vaksessie geschiedenis

succesfactoren

Do's (algemeen) ⋮

Starten met lesdoelen

Heel activerend te werk gaan

Evolutie bijhouden (adhv
taaltesten begin en einde
schooljaar)

Bij groepswork kunnen dan
taalsterke en taalzwakke leerlingen
gecombineerd worden.

enthousiaste leerkrachten
zorgen enthousiaste leerlingen

in teams werken, als het kan
niet alleen er aan beginnen

Do's (ivm aanpak in de les) ⋮

Woorden in specifieke kleur

diagram for visualization

Do's (ivm taal) ⋮

Les eindigen met belangrijke
begrippen

Do's (ivm taal)

Glossary

Na toets zelfreflectie voorzien

Do's (ivm vakinhoud)

Bookwidgets

Tussendoortjes, mises en bouche via BW: heel veel verschillende formats, ook mogelijkheden tot differentiëren

Don'ts of mogelijke valkuilen (allerlei)

Heel veel woordenschat

J Opmerking toevoegen

niet te veel ineens willen doen, opbouwen in aantal lessen

heel mooie input!

6 ter afronding

1. vrijblijvende suggestie kijkwijzer lesmateriaal

- 1 Worden de doelen van de les(sen)reeks geëxpliciteerd?

- 2 Is er multimediale input bij de inleiding?

- 3 Wordt het materiaal functioneel visueel ondersteund?

- 4 Zijn er *graphic organizers* (mindmap, grafiek, tabel, schema ...)?

- 5 Is het materiaal gestructureerd en duidelijk, met een ondersteunende lay-out?

- 6 Is er talige ondersteuning, receptief en productief (bv. spreek- en schrijfkaders)?
Is het duidelijk wat de leerlingen daarvan moeten kennen?

- 7 Is er (gevarieerd) authentiek (bronnen)materiaal?

- 8 Is er een reflectiemoment op het eind?

6 ter afronding

1. vrijblijvende suggestie
2. (nog vrijblijvendere) aanrader

Kijkwijzer voor het ontwerpen van CLIL-lessen

In het hoofdstuk 'Aan de slag met CLIL in de klas' krijg je een overzicht van enkele wezenlijke kenmerken van de CLIL-didactic. Deze kijkwijzer biedt een handig overzicht van die kenmerken voor de CLIL-leraar die graag een checklist naast zich legt bij het voorbereiden van zijn lessen. Een goede CLIL-les hoeft niet aan al deze kenmerken te voldoen, maar een goede CLIL-leraar houdt bij het ontwerpen van lessen wel rekening met deze criteria en past ze zo veel mogelijk toe.

1 EEN LOGISCHE LESOPBOUW

VODAGERECHT

	nee	±	ja
Ik expliciteer de telgige en vakinhoudelijke doelen voor de leerlingen.			
Ik ga expliciet na wat de leerlingen al over het onderwerp weten.			

HOOFDGERECHT

a) INPUT (= de leerlingen maken kennis met de nieuwe leerstof)	nee	±	ja
Ik voorzie in verschillende soorten input (multimodale input: teksten, present, foto's, video, audio, verschillend bronmateriaal, concrete voorwerpen, aanschouwelijk materiaal)...			

b) VERWERKING (= de leerlingen verwerken de nieuwe leerstof, maken zich die eigen)	nee	±	ja
Ik stel vragen die de cognitieve vaardigheden van de leerlingen aanscherpen.			
Ik moedig het expliciteren van denkprocessen aan.			
Ik besteed aandacht aan links met andere vakgebieden, met eerder geziene leerstof...			

c) OUTPUT (= de leerlingen verwerken de leerstof door zich taig te uiten, schriftelijk en/of mondeling)	nee	±	ja
Ik voorzie in taken met mondelinge output.			
Ik voorzie in taken met schriftelijke output.			

DESSERT

	nee	±	ja
Ik zorg voor een reflectiemoment waarop leerlingen kunnen terugkoppelen naar de eerder geformuleerde doelen.			

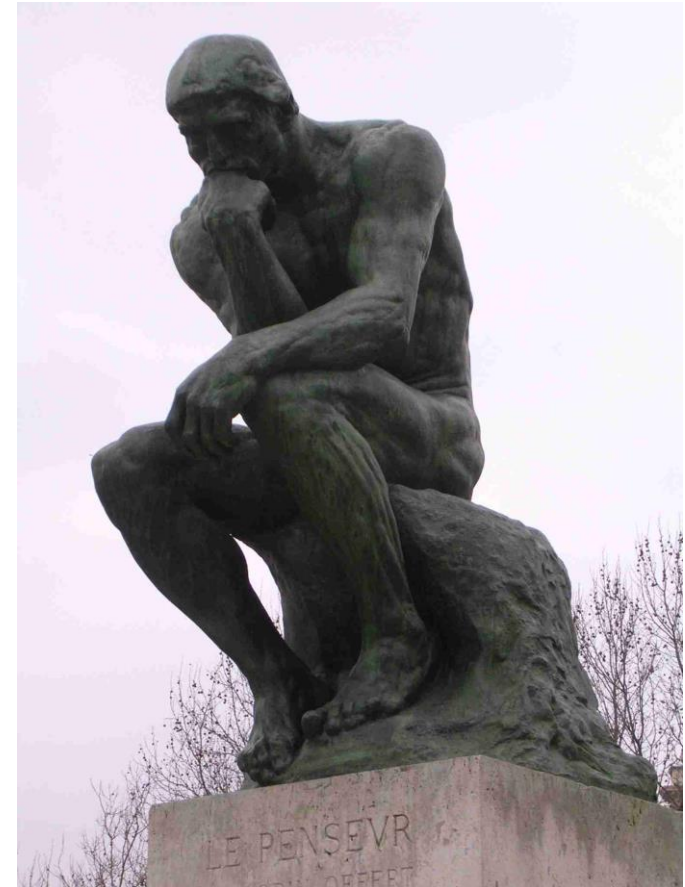
2 DOELEN

	nee	±	ja
Ik vertrek bij mijn lesvoorbereiding vanuit de – overtuigd uitzeggerde – vakinhoudelijke of vakoverstijgende kennis die ik wil bereiken (kennis, vaardigheden en attitudes).			
Ik formuleer ook taigdoelen en denk daarbij aan de vijf taalvaardigheden (luisteren, lezen, spreken, mondelinge interactie en schrijven) maar ook aan kennis (woordenschat en grammatica).			
Ik heb aandacht voor zowel BICS als CALP.			

3 SCAFFOLDING

a) Visuele en tekstuele scaffolding	nee	±	ja
Ik ondersteun zo goed mogelijk visueel; ik gebruik pictogrammen, afbeeldingen, foto's, maak een schets op het bord, gebruik gelijkenissen.			
Ik voorzie in voldoende grafische organisatoren: mindmaps, tabellen, grafieken, schama's, diagrammen ... zowel voor receptief als voor productief taalgebruik.			
Mijn didactisch materiaal en het leer materiaal voor de leerlingen bevatten een uitstekende orderstructuur en structurerende lay-out.			

6 ter afronding vragen en/of bedenkingen?

Jan.DeWaele@katholiekonderwijs.vlaanderen
kristine.impens@katholiekonderwijs.vlaanderen